

ת"פ (באר שבע) 39832-10-23 - מדינת ישראל-פמ"ד נ' לירן-מומי מדינה- בעצמו

ת"פ (באר-שבע) 39832-10-23 - מדינת ישראל-פמ"ד נ' לירן-מומי מדינה - בעצמו ואח'מחוזי באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 39832-10-23
מדינת ישראל-פמ"ד

נגד

1. לירן-מומי מדינה - בעצמו
2. אברהם בן שטרית - בעצמו
שניהם ע"י ב"כ עו"ד ארז אבוהב
בית המשפט המחוזי בבאר-שבע
[15.07.2024]

כב' השופט יובל ליבדרו
החלטה

מבוא

1. נאשמים 1 ו-2 (להלן: "הנאשמים") הורשעו על-פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן (להלן: "כתב האישום") המייחס לנאשם 1 עבירות של איזמים וסחיטה בכוח, עבירות לפי סעיפים 192 ו-427 רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ולנאשם 2 עבירה של סיוע לסחיטה בכוח, עבירה לפי סעיף 427 רישא + 31 לחוק העונשין.

2. במסגרת הסדר טיעון לא הגיעו הצדדים להסכמה עונשית וכל צד טען לעונש באופן חופשי.
כתב אישום

3. מעובדות כתב האישום עולה שבין הנאשמים ישנה היכרות מוקדמת, ואף בין נאשם 1 למתלונן ישנה היכרות מוקדמת של מספר שנים.

במועדים שאינם ידועים במדויק, החל מכשנה לפני ה-12.10.2023 נאשם 1 פנה במספר הזדמנויות אל המתלונן בשיחות טלפון ודרש ממנו לשלם לו כסף על רקע טענה שלמתלונן יש חוב כספי כלפיו לאור סכסוך עסקי הקשור להתקנת מצלמות אבטחה בביתו של נאשם 1. במסגרת הסכסוך נתן המתלונן לנאשם 1 כסף מזומן בסך כולל של כ-4,000 ₪.

בהמשך לאמור, נאשם 1 התקשר מספר פעמים למתלונן ואיים עליו שהוא "יעביר את העניין" לאנשים אחרים וזה כבר לא יהיה בידיים שלו.

ב-12.10.2023 סמוך לשעה 13:00 יצר נאשם 2 קשר טלפוני עם המתלונן וביקש להיפגש עימו. המתלונן השיב לנאשם 2 שהוא מחוץ לעיר.

באותו היום, בסמוך לשעה 15:30, הגיעו הנאשמים ברכבו של נאשם 1 לפתח המסעדה של המתלונן, והמתינו לו. המתלונן יצא מהמסעדה ונכנס למושב הנהג ברכבו שחנה בסמוך.

נאשם 2 ניגש אל חלון הנוסע ברכב של המתלונן, נשען על החלון ואמר למתלונן: "למה אתה משקר שאתה לא בעיר" ובהמשך לכך נכנס לרכבו של המתלונן והתיישב במושב הנוסע. במקביל לאמור, נאשם 1 חסם באמצעות רכבו את הרכב של המתלונן, ירד מהרכב וניגש לחלון נהג הרכב של המתלונן. נאשם 1 שאל את המתלונן "איפה הכסף" והכה אותו בפניו מספר פעמים. המתלונן המבוהל החל בנסיעה לאחור תוך שהוא פוגע ברכבו של נאשם 1 על מנת להימלט. בהמשך המתלונן נמלט ברכבו בעוד שנאשם 2 ממשיך לשבת במושב הנוסע. לאחר מספר דקות עצר המתלונן את הרכב ואמר לנאשם 2 שייצא מהרכב או שהוא ייקח אותו למשטרה ובהמשך לכך נאשם 2 יצא מהרכב. טיעוני הצדדים

4. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 נע בין 22 ל-30 חודשי מאסר, ובעניינו של נאשם 2 נע הוא בין 15 ל-24 חודשי מאסר. המאשימה עתרה להטיל על נאשם 1 עונש של 24 חודשי מאסר ועל נאשם 2 עונש של 19 חודשי מאסר. בנוסף עתרה המאשימה להטיל על כל אחד מהנאשמים עונשים של מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים החברתיים שנפגעו, למידת הפגיעה הלא מבוטלת בערכים אלה ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות לרבות לתכנון שקדם לביצוע העבירות, לחלקו הדומיננטי של נאשם 1, לסיוע האקטיבי של נאשם 2, לתחושת הפחד שהטילו הנאשמים על המתלונן, לנזק שצפוי היה להיגרם לו היה האירוע מסלים ולסיבה שהביאה את נאשם 1 לבצע את העבירות (סכסוך עסקי). המאשימה הפנתה למגמת ההחמרה בענישה בעבירות אלו, ולצורך בענישה מחמירה ומרתיעה במיוחד בעבירות אלו על מנת להפיג את חששו של הנסחט להתלונן במשטרה שמא יבולע לו. המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית.

5 ב"כ הנאשמים טען כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 נע בין 10 ל-36 חודשי מאסר ועתר לעונש של 10 חודשי מאסר וענישה נלווית. לחלופין, ככל שייקבע מתחם עונש הולם מחמיר מזה שטען לו, עתר לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום הקשורים למצבו הבריאותי של נאשם 1, לכך שהוא נעדר עבר פלילי ולכך שהוא מנהל אורח חיים נורמטיבי. באשר לנאשם 2 טען, כי הרף העליון של מתחם העונש ההולם צריך לעמוד על 15 חודשי מאסר ועתר להסתפק בעניינו בתקופת מעצרו (8 חודשי מאסר) בצירוף ענישה נלווית. ב"כ הנאשמים הפנה בטיעונו להיכרות בין נאשם 1 למתלונן, לכך שמדובר בסכסוך עסקי כספי ולא באירוע סחיטה רגיל, לכך שהדרישה הראשונית להחזר של 4,000 ש"ח לא לוותה באיומים ובקללות, לכך שלא קדם לביצוע העבירות קשר פלילי בין הנאשמים, לכך שמדובר באירוע מתגלגל ולא מתוכנן לרבות במהלך המפגש ביום 12.10.2023.

עוד טען, כי האירוע האלים המתואר בכתב האישום לא הוביל לסחיטת כספים, כי רף האלימות באירוע זה היה נמוך ולא לווה בשימוש בנשק, לכך שהאלימות שנקט נאשם 1 לא הייתה קשורה לסכסוך הכספי, לכך שהאירוע התרחש בצהרי היום ולעיני מצלמות האבטחה ולכך שלא נגרם נזק פיזי למתלונן או נזק לרכוש.

ב"כ הנאשמים הפנה לחלקו המינורי של נאשם 2 באירוע, לכך שמעורבותו הייתה נקודתית והסתכמה בנוכחות ביום האירוע, לכך שהוא לא שאל על הכסף ולכך שמעורבותו לא כללה מעשה אלימות פיזי או מילולי.

ב"כ הנאשמים טען כי מדובר באירוע חד פעמי אשר לא מלמד על מסוכנות שמשקפת מהנאשמים. לעניין זה הפנה לגילו של נאשם 1 (כבן 50), לכך שהוא נעדר עבר פלילי, לכך שהוא נשוי ואב לשלושה ילדים, למצבו הבריאותי (עבר התקף לב וצינתור), לכך שהוא עבד בצורה מסודרת בחברה עד שהחמיר מצבו הרפואי, למצבה הכלכלי הקשה של משפחתו, לכך שהוא תורם לחברה והיה פעיל בסיוע למען הקהילה והצבא לאחר שהחלה המלחמה.

באשר לנאשם 2 הפנה לכך שהוא כבן 42, נשוי ואב לילד שלומד בחינוך מיוחד ולכך שהוא ואשתו עובדים. כן הוסיף שעברו הפלילי של נאשם 2 הוא מלפני כעשור ומאז חי חיים נורמטיביים.

ב"כ הנאשמים הפנה גם להודאת הנאשמים בהזדמנות הראשונה וללקיחת האחריות על מעשיהם ולתקופה בה שהו במעצר (נאשם 1 - 4 חודשים וחצי ו-4 חודשים במעצר בפיקוח אלקטרוני ונאשם 2 - 8 חודשים). כן התייחס לקושי של נאשם 1 במעצר בשל מצבו הרפואי ולכך שהוא נאלץ לוותר על מעצר בפיקוח אלקטרוני בו שולב תחילה בשל הצורך לעזוב את מקום הפיקוח בצפון הארץ בשל המלחמה.

ב"כ הנאשמים צרף אסופת מסמכים בעניינם של הנאשמים והפנה לפסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

6. הנאשמים אמרו את דברם.

נאשם 1 הביע חרטה על מעשיו, מסר כי זה לא באופי שלו וכן שלא התכוון לעבור עבירה. נאשם 1 הוסיף כי הוא נאלץ לדחות את הליכי שיקום הלב להם הוא נדרש.

נאשם 2 הביע אף הוא חרטה על מעשיו ומסר כי אמנם הוא בעל עבר פלילי אבל ב-7-8 שנים אחרונות הוא שינה כיוון והוא מצר על כך ששוב הוא הגיע לבית המשפט.

דיון והכרעה

7 מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 נע בין 16 ל- 30 חודשי מאסר ובעניינו של נאשם 2 בין 8 ל- 15 חודשי מאסר.

בקביעת המתחמים התחשבתי בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובענישה הנוהגת, כפי שאפרט להלן.

8. במעשיהם הנאשמים פגעו בערכים המוגנים של שמירה על בטחוננו, שלמות גופו, בריאותו, כבודו, קניינו, שלווה רוחו וחירותו של המתלונן לקבל החלטות באופן עצמאי.

9. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו אינה מבוטלת. נאשם 1 החליט, בסיועו של נאשם 2, לפתור סכסוך עסקי כספי עם המתלונן באמצעות הטלת מורא, איומים ולקיחת החוק לידיים כשלבסוף נקט גם באלימות פיזית ממש. בעקבות הסכסוך עסקי נאשם 1 איים על המתלונן כי יערב גורמים אחרים בסכסוך לאחר שזה כבר העביר אליו במסגרת אותו סכסוך ועל-פי דרישתו 4,000 ₪.

בהמשך הגיע נאשם 1 בליווי נאשם 2, למסעדה בבעלותו של המתלונן וכשזה יצא ונכנס לרכבו הגיע נאשם 2 והתיישב ברכבו של המתלונן ללא הזמנה. במקביל נאשם 1 חסם עם רכבו את רכב המתלונן, ודרך החלון הכה את המתלונן בפניו כשהוא שואל היכן הכסף.

המתלונן נאלץ לנסוע לאחור ולהתנגש ברכבו של נאשם 1 ולברוח מהמקום כשנאשם 2 ממשיך לשבת בכסא הנוסע לצדו במשך מספר דקות. רק לאחר שהמתלונן אמר לנאשם 2 שהוא ייסע למשטרה, זה נאות לצאת מרכבו.

בע"פ 7358/12 א' אחמד ואח' נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.2.2013) (להלן: "עניין אחמד"), פסקה 8 נאמרו הדברים הבאים שיפים לענייננו:

"העבירות שבהן הורשעו המערערים הן עבירות חמורות ביותר. הן חותרות תחת יסודות קיומה של חברה מתוקנת, שבה אדם צריך להיות סמוך ובטוח שיוכל לצאת את ביתו ולא להידרש ליישב סכסוכים עסקיים בתנאים של כליאה והשפלה. שיקול נוסף שיש להביאו בחשבון במסגרת ענישה בגין עבירות מסוג זה [...] על הענישה בתחום זה לבטא לא רק את 'מידת הכיעור שבעבירה' ואת 'שאט הנפש שהיא מעוררת בלב השומע' אלא גם את החשיבות הנודעת לעידודם של קורבנות להעז ולבקש את הגנת החוק. במקרה דנן, ביצוע עבירות אף היה כרוך בפגיעה אישית במתלונן, שחווה אלימות וחרדה. עמידתו כנגד כמה שחברו נגדו מוסיפה לדברים משנה חומרה...".

כאמור, הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות אלו נועד, בין היתר, כדי להפיג את החשש והפחד של הנסחט מן הסוחט אותו, לסייע לו לשבור את "קשר השתיקה" ולהגיש תלונה. לעניין זה ראו דברי השופט א' א' לוי בע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין (פורסם בנבו, 1.11.2001) (להלן: "עניין אלעלווין") בהאי לישנא:

"[...] אך רק לעתים רחוקות אוזר הקורבן אומץ כדי לפנות לרשויות החוק, הואיל והוא חושש שידם של הסחטנים עלולה להשיג אותו במוקדם או במאוחר, מבלי שאנשי החוק יוכלו להושיעו [...] והיא נועדה גם כדי לעודד את הקורבנות לשבור את קשר-השתיקה, ולהביא את דברם בפני רשויות החוק כדי לשים קץ לסחיטה בה הם נתונים".

10. ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות נתתי משקל לתכנון שקדם לתקיפת המתלונן (צירופו של נאשם 2 והגעה יחד למסעדה, כניסה של נאשם 2 לרכב המתלונן וחסימת רכבו של המתלונן ברכב של נאשם 1); לפגיעה הפיזית והנפשית שנגרמה למתלונן כתוצאה מתחושת המורא שחש ומתקיפת נאשם 1; לנזק שעלול היה להיגרם למתלונן לו היה האירוע מסלים; למניע של נאשם 1; לחלקו המרכזי של נאשם 1 בביצוע העבירות; לאופי האלימות (מספר מכות במקום רגיש- הפנים) והאיומים שנקט נאשם 1 כלפי המתלונן לרבות ליסוד ההשפלה והאימה שנלוו למעשי האלימות; להיכרות שבין נאשם 1 למתלונן; לכך שנאשם 1 ביצע את מעשיו בסיועו של נאשם 2 ולמידת מעורבותו ואופן סיועו של נאשם 2 אשר משך דקות נותר לשבת בתוך רכבו של המתלונן גם כאשר זה נמלט מנאשם 1 במטרה להעצים את המורא שחש המתלונן.

לא מצאתי לקבל את טענות ב"כ הנאשמים באשר לכך שמדובר באירוע אקראי ולא מתוכנן. בעובדה 6 לכתב האישום צוין במפורש שהנאשמים הגיעו ברכב למסעדה שבבעלות המתלונן והמתינו לו.

באופן דומה, לא מצאתי לקבל את הטענה כי האלימות שנקט נאשם 1 לא הייתה קשורה לסחיטה. בעובדה 7 לכתב האישום צוין כי נאשם 1 צעק למתלונן "היכן הכסף" טרם שהיכה אותו, מה שמלמד על מטרת הפעלת האלימות. לצד זאת נתתי משקל לכך שנאשם 1 לא נקט באלימות שנמצאת ברף גבוה של חומרה בגזרה של עבירות אלו. כך למשל לא נעשה שימוש בנשק, לא נגרם למתלונן נזק גופני או נזק לרכוש. כן נתתי משקל לכך שלהעברת ₪ 4,000 לא קדמו איומים או הפעלת כח; לכך שהסחיטה לא באה לכלל מימוש; לחלקו המינורי של נאשם 2 שלא איים מילולית ולא תקף פיזית ולא הסלים את האירוע כשהמתלונן ברח מנאשם 1 בעוד הוא נותר יושב ברכב. מעבר לאמור נאשם 2 הורשע בעבירת סיוע ולא בעבירה המושלמת.

באופן כללי האירוע היותר חמור בתיק הוא אירוע נקודתי, תחום בזמן ובמקום שבו האלימות לא הייתה ברף הגבוה, כאשר גם עבירת האיומים שנעברה קודם לכן לא התאפיינה ברף חומרה גבוה, אף שזו מומשה במובן מסוים עת צרף נאשם 1 את נאשם 2 לאירוע.

11. באשר לענישה הנוהגת הרי שזו אינה אחידה ותלויה בנסיבות ה"עושה", לרבות גילו, עברו הפלילי ובשאלה האם עבר הליך טיפול אך תלויה בעיקר בנסיבות "המעשה" לרבות בתכנון שקדם לביצוע העבירות, בזיקה שבין הסוחט לנסחט, באופי האלימות והסחיטה, בשאלות האם העבירות בוצעו בצוותא, האם נעשה שימוש בנשק חם או קר, האם דרישות הסחיטה מולאו כתוצאה מהסחיטה וכיוצ"ב נסיבות שיש בהן כדי להשפיע על חומרת האירוע.

בע"פ 3988/09 זוהר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.2.2010) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים לאחר שמיעת ראיות והותר על כנו עונש של 36 חודשי מאסר. במקרה זה הנאשם שהיה עובדו של המתלונן סחט באיומים את המתלונן במשך שלוש שנים בסכום כסף בשווי של למעלה מ- 500,000 ₪.

בע"פ 357/15 כעאבנה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 6.5.2015), בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים והפחית את עונשו ל-30 חודשי מאסר חלף 36 חודשי מאסר. במקרה זה סחט הנאשם באיומים את המתלונן בכך שאיים שיפרסם צילומים אינטימיים שלו עם אישה שאינה אשתו.

בענין אחמד דחה בית המשפט העליון את ערעורם של שלושה נאשמים, אחים, אשר הורשעו בעבירות של סחיטה בכח וכליאת שווא, אחד מהם גם בעבירה של גרימת חבלה של ממש ואח שלישי בעבירות סיוע, בגין כך שחברו לגבות באלימות חוב שלטענתם חב המתלונן לאחד מהם. לבקשת שניים מהנאשמים התלווה אליהם המתלונן כדי לדבר איתם על החוב, ובהגיעם לשטח שבבעלות משפחתם, הותקף המתלונן על-ידם באמצעות אגרופן, ידיו נכפתו באזיקים, הוא הוכנס לקונטיינר שנמצא במקום, ונאמר לו כי יישאר כלוא עד שישלם את חובו. כעבור זמן מה הגיע למקום גם האח השלישי שאמר למתלונן כי עליו לשלם או שיישאר כלוא. המתלונן שוחרר רק לאחר ששב והבטיח כי ישלם את הסכום הנדרש. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשמים עונשים של 22 חודשי מאסר בפועל, 16 חודשי מאסר בפועל ו-8 חודשי מאסר בפועל לפי חלקו של כל נאשם, ובית המשפט העליון מצא כי אין מקום להיעתר לערעור.

ברע"פ 4662/20 אל רחים נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.7.2020) דחה בית משפט העליון את בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בעבירות של סחיטה בכח ואיומים והותיר על כנו עונש של 18 חודשי מאסר שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי לאחר קבלת ערעור המדינה על קולת העונש שהוטל בבית משפט השלום. במקרה זה הנאשם סחט את המתלונן בכך שהכה אותו במספרה כשברשותו חפץ הנחזה ל-M-16 ותוך שהוא שואל אותו היכן הכסף שהוא חייב לו. בהמשך באמצעות חפץ חד על המתלונן ואף איים הנאשם על אנשי משטרה שחקרו אותו. ברע"פ 5928/17 מדינת ישראל נ' גיקובטי (פורסם בנבו, 29.4.2018) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של הנאשם וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש. בית המשפט העליון החמיר את עונשו של נאשם שהורשע בעבירות של סחיטה בכוח, תקיפה בנסיבות מחמירות, איומים וסיוע לכליאת שווא והעמידו על 12 חודשי מאסר בפועל חלף 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, וזאת מבלי למצות עמו את הדין.

במקרה זה פעל הנאשם עם אחרים שניסו לסחוט מידע מהמתלונן על רצח חברם. זאת עשו לאחר שהנאשם פיתה המתלונן שאותו הכיר להגיע למקום מסוים ואז הסיעו אותו ליער שם כפתו האחרים את ידיו ורגליו באזיקונים, אחד מהם הדביק לפיו סרט דביק, איימו להטיח בראשו אבנים, זרקו עליו זרדים אותם הציתו עד אשר האש אחזה בבגדיו ואז כיבו האש ולבסוף איימו, יחד עם אותו נאשם, שיישרפו אותו ויירצחו אותו אם לא ימסור להם את שם האדם שרצח את חברם. יצוין, כי יתר המעורבים נדונו לעונשים שבין עבודת שירות (קטין) ל-28 חודשי מאסר. ברע"פ 1430/12 אבולקיעאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.4.2013) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה בכח, שלוש עבירות של סחיטה באיומים ושתי עבירות של איומים והותיר על כנו עונש של 12 חודשי מאסר. במקרה זה הנאשם איים על החברה היזמית שהפעילה את החברה הקבלנית שהעסיקה את הנאשם וגרם לה לשלם לו את חובה של החברה הקבלנית כלפיו, איים על חברה אחרת שהועסקה באתר ועל אחד העובדים שלה שלא ימשיכו לעבודת באתר.

עיינתי בפסיקה שצרפו הצדדים. מטבע הדברים צרף כל צד פסיקה התומכת את עמדתו העונשית. כך צרפה המאשימה, בין היתר, את ע"פ 3791/18 לוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 2.10.2018) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורם של נאשמים שהורשעו בעבירה של סחיטה באיומים והותיר על כנו עונש של 28 חודשי מאסר. במקרה זה איימו הנאשמים וסחטו המתלונן משך תקופה ארוכה בדרישה לסכום של 1,000,000 ₪;

את ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.11.2018) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים והותיר על כנו עונש של 22 חודשי מאסר. במקרה זה סחט הנאשם עם אחר את המתלונן באיומים מספר פעמים וזה העביר במספר הזדמנויות סך כולל של כ-20,000 ₪;

ואת רע"פ 6659/23 דוראני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.9.2023) בו דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה בכח ותקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות והותיר על כנו עונש של 20 חודשי מאסר. במקרה זה תקף הנאשם יחד עם אחרים את המתלונן במכות ובבעיטות אגב סכסוך ממשחקי הימורים תוך שהוא מטיח במתלונן שה"קנס" שלו הוא של 100,000 ש"ח. בית משפט השלום החליט מטעמי שיקום להטיל עליו צו של"צ אך מכון שהנאשם חזר לסורו ולא מילא את הצו גזר עליו עונש של 15 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו וקיבל את ערעור המאשימה וגזר עליו 20 חודשי מאסר.

ב"כ הנאשמים צרף, בין היתר, את ע"פ 1405/16 מדינת ישראל נ' טורשאן (פורסם בנבו, 19.4.2016) בו דחה בית המשפט העליון את ערעור הנאשם וקיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש שהושת על הנאשם שהורשע בעבירות של סחיטה בכח לפי סעיף 427(א) סיפא, סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא וקשירת קשר לסחיטה באיומים ובכוח לחוק העונשין והשית עליו 15 חודשי מאסר חלף 6 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה סחט הנאשם בכח ובאיומים בני זוג בשל סכסוך עסקי. מפסק הדין של בית המשפט המחוזי עלה כי מדובר באירוע שהיה יזום, מתוכנן ומתוחכם, ואשר הביא לתוצאה אותה קיוו הנאשם ושותפו להשיג; כי המתלונן נלקח בעורמה למקום הנמצא באזור יהודה והשומרון, דבר שהיה בו כדי להטיל עליו אימה ופחד. כן עלה כי הנאשם נגח בפני המתלונן, היכה אותו במקל, שבר את מכשיר הטלפון הנייד שלו ואיים עליו במהלך השהות במקום אליו נלקח כשאמר לו "אתה תצא מכאן בתוך שק כשאתה חתוך" וכן "יש לי רעיון איך אני אקבל את הכסף בחזרה. אני אמכור אותך לערבים שייתנו עבורך את כל הכסף והם ישחטו אותך";

בע"פ 2935/19 משהראוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.10.2019) בו דחה בית המשפט העליון את ערעורם של נאשמים שהורשעו בעבירה של סחיטה בכח והותיר על כנו עונש של 15 חודשי מאסר. במקרה זה הנאשמים סחטו בכח עובד שלהם שחשדו בו שגנב כסף מלקוח בעסק לשטיפת רכבים בכך שהכו אותו בכל חלקי גופו וסחטו ממנו, גם באמצעות בנו, להעביר להם אלפי שקלים;

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 48100-03-22 מדינת ישראל נ' עמוס (פורסם בנבו, 15.11.2022) גזר מותב זה על נאשם שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים עונש של 20 חודשי מאסר. במקרה זה סחט הנאשם באיומים את המתלונן במטרה להניא אותו מלהמשיך בהליך מכרז לרכישת בית מכונס הנכסים. זאת עשה באמצעות מספר שיחות טלפון. 12. לא מצאתי לחרוג ממתחמי העונש ההולם שקבעתי בעניינם של שני הנאשמים, ובגדרי המתחמים מצאתי לתת משקל להודאת הנאשמים ולחיסכון בזמן שיפוטי ולנסיבותיהם האישיות והמשפחתיות כעולה מהמסמכים שצרפו.

בעניינו של נאשם 1 נתתי משקל לכך שהוא נעדר עבר פלילי ולכך שעד לאירוע הנוכחי ניהל הוא אורח חיים נורמטיבי ויצרני.

נתתי משקל לכך שזהו מאסרו הראשון של נאשם 1 ובכלל זאת למצבו הרפואי שמשליך על הקושי לרצות מאסר. עוד אציין כי נתתי משקל מסוים לאילוץ של נאשם 1 לחזור למעצר של ממש בשל הקושי שהתגלה בהמשך מעצר בפיקוח אלקטרוני במקום בו שהה (בעכו) בשל המלחמה, אילוץ שיש בו גם כדי להשליך על יכולת מיצוי אפיקי השיקום. עוד נתתי משקל לפגיעה שתגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מהעונש שיוטל עליו.

בעניינו של נאשם 2 נתתי משקל לעברו הפלילי הכולל 9 הרשעות קודמות, ואולם נתתי דעתי גם לכך שרובו מתחום הסמים והרשעתו האחרונה בעבירת אלימות (שהיא דומה לענייננו) היא מלפני כ-7 שנים בגין אירוע מלפני כ-8 שנים. כאן המקום לציין, כי עונש של מסייע לפי סעיף 32 לחוק העונשין יכול לכל היותר לעמוד על מחצית העונש שנקבע בחוק לעבירה העיקרית, אך אין הכרח שהיא תעמוד על מחצית מהעונש שיוטל בפועל על המבצע העיקרי. לצד כל האמור, בגדרי המתחם, בעניינם של שני הנאשמים, יש לתת משקל גם לשיקולי ההרתעה, הן של הנאשמים עצמם והן של הרבים כנדרש בעבירה זו (ראו עניין אלעלווין הנ"ל).

13. ב"כ הנאשמים עתר כאמור לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום בעניינו של נאשם 1. לא מצאתי לקבל עתירה זו. בעניינו של נאשם 1 לא התקבל תסקיר של שירות המבחן, נאשם 1 לא החל בהליך טיפולי ולא הוכח כי הוא השתקם או שהוכח כדבעי שיש סיכוי של ממש שישתקם.

כלל נתוני החיוביים של נאשם 1, לרבות אלו הקשורים בהעדר עבר פלילי, בהתנהלות נורמטיבית, בתרומה לחברה ואף במצבו הרפואי, מצדיקים את מיקום עונשו ברף התחתון של המתחם שנקבע, חרף שיקולי ההרתעה שהוזכרו, אך אין בהם כדי להצדיק חריגה ממנו.

לענין תרומת נאשם 1 לחברה אציין, כי כעולה מהמסמכים שצורפו נראה כי נאשם 1 אכן תורם לחברה, לא רק בשגרה, אלא גם בעתות משבר, לאחר פרוץ המלחמה. תרומה שכזו ראוי לה שתילקח בחשבון עת החברה באה חשבון עם נאשם הפוגע בערכים עליהם מבקשת החברה להגן. בעניין זה ראו גם סעיף 40א(7) לחוק העונשין.

14. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:
נאשם 1

א. 16 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

ג. קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך 8 חודשים מהיום.

ד. פיצוי בסך 6,000 ₪ לטובת המתלונן - א' מ', ע.ת. 1. הפיצוי ישולם בתוך 6 חודשים מהיום. כל תשלום בתיק יועבר תחילה לטובת הפיצוי.

נאשם 2

א. 12 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

ג. קנס בסך 1,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בתוך 8 חודשים מהיום.

ד. פיצוי בסך 1,000 ₪ לטובת המתלונן - א' מ', ע.ת. 1. הפיצוי ישולם בתוך 6 חודשים מהיום. כל תשלום בתיק יועבר תחילה לטובת הפיצוי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, ט' תמוז תשפ"ד, 15 יולי 2024, במעמד הצדדים.